

Transelectrica®

Societate Administrată în Sistem Dualist

Compania Națională de Transport al Energiei Electrice
Transelectrica SA - Sediul Social: Str. Otteni, nr. 2-4, C.P. 030786, București
România, Număr Înregistrare Oficiul Registrului Comerțului J40/8060/2000,
Cod Unic de Înregistrare 13328043 Telefon +4021 303 56 11, Fax +4021 303 56 10
Capital subscris și vărsat: 733.031.420 Lei
www.transelectrica.ro

Directia Juridica si Contencios

Nr. Inregistrare

52017 20.11.2023

Departamentul Anticorupție si Integritate

Politica Antifraudă și Anticorupție a CNTEE Transelectrica S.A.

1. Scopul Politicii Antifraudă și Anticorupție

1.1. Politica antifraudă și anticorupție a CNTEE Transelectrica S.A. ("Politica") are ca scop crearea și dezvoltarea unui mediu instituțional intern și transparent care să faciliteze prevenirea și combaterea fraudei și corupției. Aceasta vizează responsabilizarea întregului personal al CNTEE Transelectrica S.A. ("Compania"), contribuind la consolidarea unui mediu conștientizat al riscurilor și consecințelor legate de fraudă și corupție.

1.2. De asemenea, Politica are ca obiectiv conștientizarea personalului Companiei cu privire la interzicerea activităților ilegale, inclusiv fraudă în beneficiul Companiei sau obținerea pentru sine sau pentru altul a unor foloase ca urmare a unor activități ilegale, imorale. Ea oferă un mediu adecvat angajaților și persoanelor din exterior pentru a raporta sau comunica problemele suspecte de comportament fraudulos, corupt sau infracțional, asigurând investigarea completă a tuturor activităților suspecte de fraudă.

1.3. Politica vizează și consolidarea și amplificarea activităților de control intern pentru detectarea și prevenirea fraudelor și a altor activități ilegale sau cu potențial ilegal care ar putea afecta interesele financiare, patrimoniale și de imagine ale CNTEE Transelectrica S.A..

2. Domeniul de Aplicare

2.1. Politica se aplică în cadrul Companiei pentru asigurarea conformității cu legislația națională și cea a Uniunii Europene în legătură cu fraudă, corupția și conflictul de interese. CNTEE Transelectrica S.A. trebuie să prevină, să detecteze și să corecteze fraudă, corupția și evitarea finanțării duble în cadrul proiectelor și activităților sale și să facă toate demersurile necesare în acest scop.

2.2. Politica acoperă toate formele de fraudă sau suspiciuni de fraudă care implică personalul CNTEE Transelectrica S.A., inclusiv relații cu alte entități publice, autorități de orice fel, instituții publice, beneficiari finali, operatori economici și alte părți care au relații financiare sau non-financiare cu CNTEE Transelectrica S.A..

2.3. Investigarea fraudelor sau suspiciunilor de fraudă va fi efectuată indiferent de nivelul riscului implicat, poziția ocupată, circumstanțe sau relația părților cu CNTEE Transelectrica S.A..

3. Termeni și Definiții

3.1. Abuz de autoritate - Fapta șefului ierarhic care, prin încălcarea atribuțiilor de serviciu, cauzează o vătămare gravă a intereselor legale ale subordonatului ori îl obligă să încalce îndatoririle de serviciu;

3.2. Abuz de serviciu – Fapta funcționarului public, care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o vătămare intereselor legale ale unei persoane;

3.3. Fapte de corupție – fapte prevăzută la art. 289-292 din Codul Penal, respectiv luarea de mită, darea de mită, traficul de influență, cumpărarea de influență. Corupția, în sens larg, reprezintă folosirea abuzivă a puterii încredințate, în scopul satisfacerii unor interese personale sau de grup. Orice act al unei instituții sau autorități care are drept consecință provocarea unei daune interesului public, în scopul de a promova un interes/profit personal sau de grup poate fi calificat drept „corupt”. Nu este însă obligatoriu să existe un prejudiciu (concret sau material) al interesului public pentru a putea identifica o faptă de corupție. Putem califica deci corupția ca fiind abaterea de la moralitate, de la cinste, de la datorie. Ca expresie a relației dintre autorități și cetățeni, corupția reprezintă folosirea discreționară a poziției sau a funcției, prin recurgerea la mijloace ilicite și ilegale, în scopul obținerii unor interese personale sau de grup;

3.4. Conflict de interese – situația în care persoana ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative;

3.5. Cumpărarea de influență - Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, pentru sine sau pentru altul, direct ori indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public, pentru a-l determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri;

3.6. Darea de mită - promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase în legătură cu îndeplinirea/ neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri;

3.7. Delapidarea - Însușirea, folosirea sau traficarea de către un funcționar public, în interesul său ori pentru altul, de bani, valori sau alte bunuri pe care le gestionează sau le administrează;

3.8. Deontologia, conform Dicționarului Explicativ al Limbii Române, reprezintă doctrina privitoare la normele de conduită și la obligațiile etice ale unei profesii. Sintagma deontologie provine ca termen din lb.greacă, respectiv deontos care înseamnă ceea ce se cuvine și logos care înseamnă știință.

3.9. Deontologia profesională, în general, desemnează totalitatea normelor de conduită, cu privire la exercitarea unei profesii de genul: cadru didactic, medic, avocat, procuror, judecător etc. Normele de deontologie profesională sintetizează experiența unei profesii și stabilesc reguli stricte și certe cu privire la exercitarea profesiei respective în societate. Aceste norme se regăsesc în instrucțiuni, statute, coduri etc., adoptate de autoritățile

internaționale și naționale abilitate. Normele de deontologie profesională, în sens general, nu prevăd sancțiuni. Ele reprezintă recomandări care au în substanța lor norme juridice. Atunci când normele deontologice sunt încălcate și prin nesocotirea lor sunt afectate valorile apărute prin drept, ele sunt sancționate de către stat, devenind astfel norme juridice.

3.10. Deturnarea de fonduri - Schimbarea destinației fondurilor bănești ori a resurselor materiale alocate unei autorități publice sau instituții publice, fără respectarea prevederilor legale;

3.11. Etica în afaceri, studiază principiile și regulile care trebuie să guverneze procesele manageriale și conduita corectă în afaceri. Să spui ce este etic sau nu în afaceri, este o chestiune interpretativă. Standardele morale diferă de la un individ la altul, de la o comunitate la alta, în funcție de sistemele etice de viață, de valorile sau de prioritățile pe care se fundamentează. Cert este că etica în afaceri se bazează pe corectitudine, sinceritate, respectarea cuvântului dat, capacitatea de a funcționa eficient pe piață.

3.12. Etica profesională reprezintă reflecția asupra aspectelor morale ale problemelor ridicate de domenii particulare cum ar fi: medicină, drept, educație, învățământ, afaceri publice, justiție, asistența socială, massmedia etc. Mai exact, etica profesională este o parte a științei etice, care studiază specificul manifestării moralei în activitatea profesională. Alături de principiile morale general umane (bine, rău, datorie, libertate, responsabilitate, dreptate, echitate, cinste, sinceritate, demnitate etc.), în procesul de muncă se formează și cerințe speciale, înglobate în conceptul morală de muncă, prin care se înțelege totalitatea normelor elaborate în experiența de viață a oamenilor și care permit ca activitatea de muncă să devină socialmente importantă. Morala de muncă este parte din activitatea profesională.

3.13. Factor de risc – circumstanță de orice gen care permite, încurajează, provoacă apariția manifestărilor de corupție; condiția sau împrejurarea particulară care influențează gradul de risc, contribuind la apariția unui anumit eveniment sau la producerea unei acțiuni ori oferind oportunitatea de obținere a unor avantaje sub orice formă;

3.14. Factor de risc de fraudă – evenimente sau condiții care indică o stimulare ori o presiune de a comite o fraudă sau care oferă oportunitatea de a comite o fraudă;

3.15. Falsul în declarații - presupune o declarație necorespunzătoare adevărului, făcută unei unități dintre cele prevăzute de art. 175 Cod penal. Această declarație trebuie să îndeplinească, între altele, cerința de a fi aptă să servească, prin însuși faptul că a fost făcută, la producerea unei consecințe juridice.

3.16. Falsul material în înscrisuri oficiale - falsificarea unui înscris oficial, prin contrafacerea scrierii ori a subscrierii sau prin alterarea lui în orice mod, de natură să producă consecințe juridice;

3.17. Fraudă – Inducere în eroare, inselaciune, act de rea-credință savarsit spre a realiza un profit material prin atingere adusa drepturilor altei persoane (Ex. actul savarsit de către debitorul insolubil pentru a-și sustrage bunurile de la urmărirea creditorilor sai). Folosirea unor mijloace frauduloase constituie circumstanța agravantă a infracțiunii de inselaciune (folosirea de nume sau calități mincinoase ori de alte mijloace frauduloase).

3.18. Factori de apariție a riscului de fraudă – evenimente sau condiții care implică stimulente sau presiuni financiare de a comite o fraudă.

3.19. Infracțiune –infracțiunea este o acțiune ilegală, faptă ce prezintă un pericol social, constă în săvârșirea cu vinovăție a unei abateri de la legea penală, care este sancționată de lege; faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală;

3.20. Integritate instituțională - integritatea profesională a tuturor angajaților din cadrul Companiei, cultivată, controlată și consolidată de către conducător, precum și toleranța zero la incidentele de integritate;

3.21. Integritatea morală - principiu conform căruia funcționarilor publici/personalului contractual le este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru ei sau pentru alții, vreun avantaj ori beneficiu în considerarea funcției publice pe care o dețin, sau să abuzeze în vreun fel de această funcție;

3.22. Integritatea este un concept care vorbește despre acțiuni consecvente, conform valorilor, metodelor și elementelor de măsură, precum și de raportare la principii și așteptări care pot fi verificate prin rezultate. În etică – integritatea este considerată ca onestitate și corectitudine, și este evaluată prin acuratețea acțiunilor cuiva. Așadar, integritatea este opusul unor metehne cum ar fi: inconsecvența, ipocrizia sau falsitatea. Integritatea exprimă virtuțile, trăirile și aplicarea convingerilor, fără discrepanțe între afirmații și exemplul trăirii personale. Originea cuvântului "integritate" derivă din adjectivul Latin "integer" (întreg, complet), și în acest context se referă la totalitatea calităților unui individ, exprimate prin onestitate și consecvență de caracter. Pentru evaluarea corectă a integrității unei persoane, a unui sistem sau a unei organizații, este necesar un sistem de valori și principii, cu o exprimare simplă, dar și corectă în același timp. Lipsa unui sistem de valori și principii poate devia în afirmații abstracte care, foarte ușor pot fi interpretate greșit de către oricine.

3.23. Luarea de mită - Fapta funcționarului public care, direct ori indirect, pentru sine sau pentru altul, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri; ;

3.24. Neglijența în serviciu - încălcarea din culpă de către un funcționar public a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau prin îndeplinirea ei defectuoasă, dacă prin aceasta se cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice;

3.25. Nereguli grave - fraudă, corupție și conflicte de interese în legătură cu măsurile sprijinite de mecanism sau o încălcare gravă a unei obligații prevăzute în contractul/acordul/decizia/ordinul de finanțare;

3.26. Obținerea ilegală de fonduri - folosirea ori prezentarea de documente sau date false, inexacte ori incomplete, pentru primirea aprobărilor sau garanțiilor necesare acordării finanțărilor obținute sau garantate din fonduri publice, dacă are ca rezultat obținerea pe nedrept a acestor fonduri;

3.27. Responsabilitatea socială corporativă reprezintă ansamblul acțiunilor, principiilor și practicilor prin care o companie se implică într-o societate, cu scopul de a asigura un impact pozitiv al activității sale și de a contribui la dezvoltarea acelei societăți.

3.28. Sistemul de control intern – sistem organizat și implementat de management și întreg personalul, menit să furnizeze o asigurare rezonabilă cu privire la îndeplinirea obiectivelor prin: eficiența și eficacitatea operațiunilor, conformitatea cu cadrul normativ și regulamentele aplicabile, fiabilitatea, siguranța și integritatea informației.

3.29. Tăinuire – primirea, dobândirea, transformarea ori înlesnirea valorificării unui bun, de către o persoană care fie a cunoscut, fie a prevăzut din împrejurările concrete că acesta provine din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, chiar fără a cunoaște natura acesteia;

3.30. Traficul de influență - pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public/personal contractual și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri;

3.31. Triunghi al fraudei – o combinație din 3 elemente bine definite care generează producerea fraudei. Acestea sunt: • Motivația sau presiunea – evenimente care au loc în cadrul entității publice sau în viața unei persoane. Sub presiunea de fraudă necesitățile personale devin mai presus decât etica profesională și necesitățile entității publice. Stimulentul, de regulă, apare dintr-o necesitate financiară semnificativă sau dintr-o problemă, de exemplu: necesitatea de bani, a unui bonus sau păstrarea serviciului. De asemenea, ar putea fi dorința de a ajunge într-o poziție mai avansată în entitatea publică sau de a atinge un standard mai înalt de viață; • Oportunitatea – elementul asupra căruia persoana are în mod evident controlul. O activitate nesupravegheată corespunzător va determina ușor posibilitatea fraudei. Oportunitatea este creată de activitățile de control insuficiente (de exemplu: nu există separarea atribuțiilor, managementul deficient și/sau beneficierea de funcția ocupată ori autoritatea de care dispune pentru a neglija controalele) • Conștientizarea sau justificarea – este o decizie conștientă a unei persoane de ași plasa necesitățile personale mai presus decât necesitățile altor persoane și/sau ale entității publice și de a justifica decizia respectivă, în mare parte, pentru sine însuși. Conștientizarea consecințelor fraudei este caracterizată la modul general de elementul de anormalitate (contrar regulilor stabilite). 3.32. Uzul de fals - folosirea unui înscris oficial ori sub semnătură privată, cunoscând că este fals, în vederea producerii unei consecințe juridice.

4. Politica și Cultura Antifraudă și Anticorupție

4.1. Conducerea CNTEE Transelectrica S.A. promovează o politică de toleranță zero în ceea ce privește fraudă și corupția și mobilizează întregul personal pentru a acționa în mod onest, cu integritate și demnitate, protejând resursele Companiei și evitând abuzul de poziția ocupată.

4.2. Pentru promovarea politicii și culturii antifraudă și anticorupție, conducerea CNTEE Transelectrica S.A. va:

4.2.1. Investiga intern toate semnalările de fraudă sau suspiciuni de fraudă, inclusiv cele anonime, cu suficiente probe sau detalii legate de fraudă.

4.2.2.. Implementa, dezvolta și consolida un sistem eficient de control intern managerial.

4.2.3.. Asigura prevenirea, detectarea și corectarea conflictelor de interese, fraudei, corupției și dublei finanțări în cadrul proiectelor și activităților Companiei.

4.2.4.. Efectua verificări pentru a evita finanțarea dublă și evalua riscul asociat.

4.2.5.. Realiza verificări în legătură cu achizițiile publice, conform procedurilor interne ai a legislației aplicabile.

4.2.6.. Realiza verificări pentru prevenirea și detectarea fraudelor sau corupției în legătură cu fondurile europene.

4.2.7.. Efectua verificări ale partenerilor de afaceri și subcontractorilor pentru a evita relațiile ilegale, inclusiv corupția și fraudă.

5. Responsabilități

5.1. Toți angajații au obligația și responsabilitatea de a respecta această Politică și de a denunța orice încălcare sau suspiciune de corupție.

5.2. Conducerea Companiei, dar și conducătorii entităților organizatorice ale Companiei au un rol cheie în promovarea integrității și în asigurarea că angajații respectă Politica.

5.3. Toți conducătorii entităților organizatorice au responsabilitatea și obligația monitorizării respectării Politicii și în cazul în care constată evenimente/fapte de corupție vor notifica de îndată DJC-DAI despre cazurile de încălcare.

5.4. DJC-DAI va formula un Raport în fiecare caz care i-a fost adus la cunoștință pe care-l va înainta Directoratului Companiei.

5.5. DJC-DAI va oferi suport în domeniul referit și va organiza workshopuri în acest sens, ori de câte ori va fi necesar, cel puțin o dată pe an.

6. Instruire și Sensibilizare

CNTEE Transelectrica S.A. oferă instruire regulată și sesiuni de sensibilizare pentru toți angajații cu privire la politica anticorupție și integritate, inclusiv despre riscurile specifice cu care se pot confrunța în activitatea lor.

7. Raportarea și Protecția Avertizorilor în interes public

În contextul cadrului general guvernat de prevederile normative în vigoare privind protecția Avertizorilor în interes public (AIP), o persoană fizică ce deține informații, obținute într-un context profesional, referitoare la o încălcare, care s-a produs sau care este susceptibilă să se producă, a normelor și legislației care intră în aria de activitate a CNTEE Transelectrica S.A., și care alege, potrivit legii, canalul intern de raportare, se poate adresa Companiei prin utilizarea mijloacelor de raportare existente.

Compania, prin Persoanele desemnate, examinează și soluționează raportările care vizează aria sa de competență. În situația în care raportarea vizează încălcări ale legii care exced competențelor Companiei, aceasta va fi redirectionată spre soluționare autoritatilor/instituțiilor competente.

Legea 361/2022 prevede patru măsuri de protecție pentru AIP:

1. Interzicerea sancționării disciplinare a AIP pentru sesizări de integritate făcute cu bună-credință;
2. Protejarea datelor de identitate ale AIP, obligatia de pastrare a confidentialitatii;
3. Asigurarea publicității sporite in cazul cercetării disciplinare a AIP pentru o sesizare facuta in baza Legii 361/2022;
4. Prevederea în lege a unor principii care guvernează protecția avertizării în interes public (principiul legalitatii, principiul supremației interesului public, principiul responsabilității, principiul nesancționării abuzive, principiul bunei administrări, principiul bunei conduite, principiul echilibrului, principiul bunei-credințe).

8. Consecințe pentru Nerespectarea Politicii

8.1. Nerespectarea Politicii antifraudă și anticorupție de către angajați, parteneri de afaceri sau subcontractori poate conduce la sancțiuni sau sesizari de urmărire penală, în funcție de gravitatea faptei.

8.2. CNTEE Transelectrica S.A. poate lua măsuri corective, disciplinare sau legale împotriva oricărei persoane care încalcă Politica antifraudă și anticorupție.

9. Concluzie

Politica antifraudă și anticorupție a CNTEE Transelectrica S.A. reprezintă angajamentul ferm al Companiei de a acționa cu integritate, transparență și responsabilitate. Toți angajații și partenerii de afaceri sunt așteptați să respecte această Politică și să contribuie la prevenirea fraudei și corupției în cadrul activităților CNTEE Transelectrica S.A..

DIRECTORAT

Președinte

Ștefanița MUNTEANU

Membru

Florin-Cristian TĂTARU

Membru

Bogdan TONCESCU

Membru

Cătălin Constantin NADOLU